

Zondaggroep II - 14 Januari 1962

Goeden morgen vrienden.,

Ja, op deze Zondagmorgen is er dan weer eens gelegenheid om te spreken over allerhande

LEERSTELLINGEN UIT OUDE TIJD

Ik hoop dat u daarvoor interesse hebt. Wanneer we n.l. zo alle leerstellingen bezien, die in de loop der tijden zijn verkondigd, dan staan we altijd voor één grote vraag: Waarom heeft men juist die leerstellingen, die gelijkenissen altijd zo gesteld, dat ze voor de mens eigenlijk erg moeilijk zijn? Overal vinden we figuren, die boven het menselijke uitstijgen. Soms zijn het grote helden, die wonderen verrichten, anders weer tovenaars of halve reuzen zoals b.v. een Herakles, in andere gevallen zijn het heiligen of gezondenen of ingewijden. En deze geven ons steeds weer, door alle tijden heen, mooie raadgevingen.

Maar, als je dat op de keper beschouwt, ben je geneigd om te zeggen: "Ja, het is eigenlijk gemakkelijk; per slot van rekening, wanneer je wonderen kunt doen, dan is het wel heel aardig om te vertellen dat je zoet moet zijn, maar wij zijn nog wel eens ondeugend, want wij kunnen geen wonderen doen en we willen ons toch ook op een of andere manier eens uiten. De gedachtegang lijkt me vanuit een menselijk standpunt bezien zeker niet vreemd.

Laten we dan eens beginnen met te kijken wat de oudheid ons te vertellen heeft, Ze leert ons een hele hoop stellingen, verhuuld vaak in gelijkenissen, die in de moderne tijd niet erg gewaardeerd zouden worden. Wat zoudt u b.v. zeggen van het verhaal van een held, die verraad pleegt? Toch kunt u dat vinden in de grote strijdverhalen, die tezamen de geëerde film van India uitmaken. Deze held stelt op een gegeven ogenblik: "Hij, die zijn eigen vermogens kent en zijn doel, zal het bereiken, geacht de middelen." Tjonge, tjonge, ik hoor al iemand denken: Dat is echt de Jezuietentaal.

Nu ben ik helemaal niet zo, dat ik de orde van Ignatius niet waarderen kan en ik geloof dan ook, dat de uiting wat overdreven is, maar het is een feit. Het is: Het doel heiligt de middelen, klaarblijkelijk.

Elders, ik noemde daarnet Herakles, laten we die eens bij de kop nemen. Wanneer je voor een onmogelijke taak staat, dan moet je het natuurgeweld gebruiken om hem tot stand te brengen. Je moet van de invloeden gebruik maken, zoals Heracles, wanneer hij de stal van het overigens niet zo belangrijke vorstje Augias, schoonmaakt,

Wanneer we gaan kijken bij Jezus, dan vinden we eigenaardig genoeg zelfs ook een soortgelijke stelling; want de oneerlijke rentmeester, die zich vrienden maakt, uit de Mammon wordt geprezen. Toch had hij eigenlijk het bezit van zijn meester, (hij had zijn meester opgelicht) doodgewoon maar weggegeven. Vreemd eigenlijk, dat strookt nu helemaal niet met de brave voorstelling, die men over het algemeen heeft van de kosmische leringen en van hoger leven, enz., enz. Waarom?

In de eerste plaats moeten we goed begrijpen, dat het niet gaat om dat wat we zouden willen zijn, maar omdat wat we werkelijk zijn. Soms erg pijnlijk om dat te erkennen, dat geef ik graag toe, maar we zitten er mee. Dat wat we zijn, moet met de middelen, die dat ik ter beschikking heeft, zoveel mogelijk bereiken. Daarom kan b.v. de nieuwe wereldleraar heel rustig stellen: "Weest u zelve ter bereiking van uw ideaal of uw doel." Dat is heel logisch, want ik kan niet het totaal van mijn lot veranderen. Ik kan niet de loop der gebeurtenissen veranderen en ik kan zelfs mijn eigen wezen maar ten dele veranderen. Ik ben dus wel genoopt om te werken met de middelen, die ik heb. Dat betekent nu niet dat ik in de wereld nu maar alles kan gaan doen; dat het doel de middelen heiligt, betekent wel, dat ik met de middelen, die mij ter beschikking staan en de omstandigheden, waarin ik leef, zoveel mogelijk moet gaan bereiken. En dan wordt het misschien duidelijker, dat we ze overal in boeken vinden; want we vinden b.v. in de Hindoe-leer zo hier en daar ook van die eigenaardige staaltjes. Wat zoudt u zeggen van deze uitspraak: "Gij zijt geïncarneerd en met een reden in

uw eigen stand. Zo leef volgens de stand waarin ge geboren zijt, maar streef net eeuwige na, dat in u leeft." Leven in de stand, waarin je geboren bent, m.a.w. een boer mag boerenmiddelen gebruiken en een krijgsman de middelen van de krijgsman; de dagkoopman mag middelen van de koopman gebruiken en de vorst die van de vorst. Een koopman mag dus handelen om zijn doel te bereiken en die mag rustig een ruiltje voorstellen en de krijgsman mag er rustig eens een keer op los slaan en de boer, nu ja, ik weet het niet, volgens een bekende dichter ploegt hij altijd voort, maar ik heb zo het idee dat hij zo nu en dan met veel gemopper en een hele hoop sluwheid toch ook nog wel wat weet te bereiken.

Dan vinden we, wanneer we verder noordwaarts gaan, Boeddhisten. Maar ook de Boeddha leert ons iets vreemds. Hij zegt: "Waar gij de waarheid beseft, ga de wegen zover gij kunt." Hij zegt niet, je moet de wegen gaan die ik heb aangegeven. Neen, Ga de wegen zover gij kunt en vergeet niet de rust of het doel (het kan allebei zijn in de vertaling), waarheen ge streeft."

Komen we bij de Chinese wijsgeren, dan hebben ze op dat terrein ook al adviezen. "Gij, die uwe plaats kent en de wet volgt (ik neem nu hier wet dus maar als vertaling voor Tao, het is eigenlijk niet juist) zult volgens uw eigen kunnen, de krachten dienen van den keizer, enz. enz." Dus dat gaat hier dan meer om maatschappelijke orde misschien, althans het wordt zodanig uitgedrukt, maar het komt er dan toch maar op neer 'volgens uw eigen middelen'.

Kijk, al die stellingen samen en ik kan er nog heel wat bij doen, want we vinden soortgelijke werken en gelijkenissen in de mythologie van de Grieken, van de Romeinen, in Keltische overleveringen, in Germaanse overleveringen, maar ik wil nu even hiermee volstaan.

We vinden eigenlijk al die stellingen steeds weer terug, bij alle volkeren en het vreemde is, dat de mens ze niet schijnt te begrijpen. De doorsneemens gaat uit van het standpunt: Je moet volledig rechtuit handelen. Je moet dus a.h.w. het doel stellen van een veel hoger wezen. Je moet handelen als dit veel hogere wezen met de beheersing van dit veel hogere wezen en als je faalt ben je zondig. Maar ja, het is dan maar goed, dat die wijsgeren het een beetje anders zien en de grote Meesters ook. Ze zeggen: "Je wordt geschapen in de wereld met bepaalde beperkingen. Die beperkingen vloeien voort uit je vroegere levens, uit de keuze die je in dit leven hebt gedaan. Die beperkingen kun je niet toch altijd overwinnen, dus houd er rekening mee en neem er desnoods genoeg mee. Je kunt fouten maken. Goed, er is geen mens geschapen, die volmaakt is. Wanneer je fouten hebt, probeer dan die fout in ieder geval te gebruiken om er nog wat goeds uit te winnen." Ze zeggen tegen de mens niet: "Stel je het oneindige doel", maar "volg de weg, zover als je kunt." Als je nu weet wat de juiste weg is, ga zover als dat mogelijk is en kun je niet meer, houd dan in ieder geval je doel voor ogen.

Dat lijkt een heel gevaarlijke stelling, maar als hij dan zo gevaarlijk is, waarom dit altijd weerkeren van diezelfde gedachtegang. Waarom altijd weer het idee, dat de mens niet gedwongen is om alleen maar de ene juiste en rechte weg te volgen, maar dat hij de juiste weg, die hij erkent, moet volgen zover als hij kan en met de middelen die hij bezit?

Misschien dat we hier het beste kunnen teruggrijpen naar Apollonius, die indertijd aan het strand zijn leerlingen nogal eens het een en ander heeft verteld in deze zin. Dan ga ik ook zijn stelling maar vrij vertalen: "Wanneer je," zo zegt Apollonius, "een geest oproept en je hebt geen macht om hem te beheersen, word je zijn slaaf. Wanneer je in je leven krachten oproept, die je niet meester bent, dan word je door die krachten gebonden. Maar indien je iets wel meester bent en het past schijnbaar niet bij je doel, dan kun je het toon soms gebruiken om anderen, die je kunnen helpen je doel te bereiken, gunstig te stemmen. Je kunt het gebruiken om te voorkomen, dat anderen je beletten je doel te bereiken. Alles wat je gegeven is, alles wat je bezit, wat je leent, mag gebruikt worden, maar je moet het zo gebruiken, dat je daarbij het edele, het doel, het licht a.h.w., steeds voor ogen houdt." En dan hebben die leerlingen er ook een beetje moeite mee, waarschijnlijk net zoals sommigen van u, en dan rijst de vraag: "Ja, maar hoe moet ik dat nu bekijken."

En dan vertelt Apollonius heel rustig: "Kijk eens, wanneer de vulkaan uitbarst, dan zeggen we: dit is een ramp en toch zien we, dat de beste wijn wordt verkregen daar waar de lava verweerd is." Dus de ramp van heden kan de vruchtbaarheid van morgen zijn. De fout, die ik heden maak, kan dus voer mij het gewin van morgen inhouden. Ik ben niet gebonden aan een rechte lijn, want ik kan niet rechtlijnig leven. Ik ben een mens. Daarom en juist daarom moet ik dus van al wat in mij leeft en wat in mij bestaat, het beste maken, Als ik dat op mijn eigen manier moet zeggen, zou ik zeggen: Het leven is voor de mens, vaak ook voor de geest, een

en al improvisatie. Je weet vandaag niet wat je morgen zult zijn en wat je morgen zult doen en heel vaak begrijp je niet eens waarom je sommige dingen doet en andere nalaat. Je kent je zelf niet eens. Maar op een gegeven ogenblik zit je met een bepaalde toestand. Dan is het niet je taak om die toestand te ontleden of te betreuren, maar om te zeggen: "Wat is het goede doel, dat ik erken? Wat is er in deze situatie bruikbaar?"

En dan mag ik natuurlijk een ander niet bewust gaan schaden, maar wanneer het niet te voorkomen is, dat ik iemand schaad, laat ik het dan in ieder geval zó doen, dat het nog ergens iets goeds oplevert. We kunnen zeggen; ja, je mag niet zondigen, dat is allemaal heel mooi, maar we zondigen voortdurend. Wanneer we nu zondigen, laten we het dan zo doen, dat de zonde tenminste nog enig nut afwerpt.

Dat doet me denken aan een eigenaardige opmerking van onze nieuwe wereldleraar. Toen hij n.l. geconfronteerd werd met een stelletje heren, die daar in dat achterlijke woestijngebied leven, waar men nog precies aan de oude wet vasthoudt, Jemen en co, zo, toen kwam er iemand en die zei: "Ja, maar wij kunnen hier zo weinig doen. U preekt, maar u gaat weg en wij moeten hier blijven." En toen zei hij heel eigenaardig: "Het is niet de grote verdienste om uit het goede het goede te scheppen, maar om uit zijn fouten en gebreken het goede te maken."

Dit past natuurlijk niet erg in die Christelijke leer waarin u allemaal bent groot geworden, dat weet ik wel. Maar denkt u er eens over na. Wat een typische gedachtegang: Wij zijn hier niet om volmaakt te worden, nee, dat kunnen we toch niet, maar om onze fouten zo gunstig mogelijk te gebruiken. Om uit het kwade, dat ons misschien overrompelt, het goede geboren te doen werden.

En in deze zin is ook weer begrijpelijk een alchimist en wijsgeer uit de middeleeuwen, die op een gegeven ogenblik heel rustig zegt: "Ja, om de steen der wijzen te maken, hebben wij o.m. een bepaald licht nodig en dat licht dat zijn wij, maar we weten het zelf niet. Wij zijn duisternis. Laat ons uit onszelve licht maken.

En dan is de cirkel bijna rond, want staat er niet: "De Heer sprak: Het worde licht en het was licht." En daar zit de gelijkenis mens - God in verweven. Mens en God, dat is een heel typische kwestie. Wij voor ons zelf, wij hebben het idee, dat wil eigenlijk zo ver van God afstaan en dat die eigenschappen van God zo ver van ons af liggen, dat wij heus geen poging hoeven te doen om ook maar op een of andere manier Gods beeld en gelijkenis te zijn. Nu komt er zo'n doodgewone, stomme, middeleeuwse alchimist aan en die zegt: "Ja, maar wij kunnen iets wat God ook deed in den beginne, wij kunnen zeggen: het worde licht en het is licht. Wij kunnen uit het duister van ons eigen wezen licht geboren laten worden."

Dat klinkt misschien ook weer ongelooflijk voor u, maar denk nu eens na, iemand is ziek, dat is wel voorgekomen, moet misschien een lange tijd op bed liggen, heeft ontzettend veel pijn. Nu kan die mens natuurlijk zich daarover beklagen, alles doen om een beetje te ontkomen daaraan en uiteindelijk niets bereiken. En toch is er iemand geweest, die op zijn ziekbed zoveel talen leerde, zoveel studies maakte, dat hij o.a. zeer interessante commentaren op de vertaling van het Nieuwe Testament kon geven. Hij maakte uit zijn duister licht, hij maakte uit zijn gedwongen rust een voordeel door hetgeen hem interesseerde, hetgeen voor hem het belangrijkste was, in die rust weer tot taak te maken.

Denk niet dat dat alle en maar is in gelijkenissen, die ik moet opzoeken. Wanneer we kijken in de bekende levens der heiligen, dan vindt u daar de geschiedenis van een heilige vrouw, die geroepen wordt om iemand te waarschuwen en te verplegen en ze komt bij een veer en de veerman weigert haar over te zetten. En dan staat er letterlijk: Zij betaalt met haar lichaam en toch wordt ze daarvoor hogelijk geprezen. Ze doet iets wat ze eigenlijk niet doen mag volgens de algemeen aanvaarde regels, maar hier is het klaarblijkelijk toch ook dat het doel en de middelen, het duistere, normaal duister, tot licht maken.

Elders vinden wij schijnbare dwaasheid. Franciscus predikt tegen de dieren, maar daardoor kan hij een verscheurende wolf zo tam maken, dat er nu nog de legende is van het wonder van de wolf. Een wolf, die gewoon door het dorp loopt als een hond. Schijnbare dwaasheid wordt, door de wijze, waarop ze gebruikt wordt, licht.

En zo zou ik door kunnen gaan. De mensen hebben al te veel het idee, dat je maar bezig moet zijn, bezig moet zijn, dat je voortdurend moet werken om iets te bereiken en dat wanneer je

dat niet kunt of dat niet wilt of dat niet doet, dat je niet deugt. Maar ze vergeten b.v., dat, als de legende juist is, Newton heerlijk lag te rusten, toen hij een appel zag vallen en dat Watt op dezelfde manier zijn ontdekking deed. Het gekke is, dat het meeste geboren wordt uit de rust, maar op de juiste manier gebruikt.

En daarmee ben ik aan de topic of the day, het onderwerp van vandaag; want vrienden, wij kunnen ons zelf niet veranderen, dat denk je misschien, maar dat is niet waar. U meent misschien, dat u uzelf volmaakt kunt maken in stoffelijke zin. Probeer het naar, het valt erg tegen. Dan blijf je falen en je kunt dat geestelijk proberen, je kunt proberen om, terwijl je nog in een vormensfeer leeft, te denken als iemand uit een vormloze sfeer, maar het lukt je niet. Je bent in zekere mate gebonden aan de wereld, waarin je leeft, de gedaante, die je hebt, de mogelijkheden die je hebt. Waarom daartegen strijden? Dat is mijn vraag. Is het niet dwaas om voortdurend een volmaaktheid te zoeken, die niet bereikbaar is? Is het niet verstandiger om dat wat bestaat, te gebruiken, om het goede te bereiken? U zult het toch met me eens zijn, nietwaar, dat iemand die eerst een fabriek gaat maken om spalk en verbandgaas te fabriceren, wanneer iemand gewond is, een dwaas is. Nietwaar, dan neem je desnoods een slip van je hemd en een paar stokjes om te spalken en te verbinden en dan gaat dat, O, ik weet wel, dat andere is beter, maar als de patiënt moet wachten tot de fabriek staat, dan is hij ofwel gestorven door zijn kwaal, ofwel van ouderdom.

Toch gaat de doorsneemens ook op geestelijk terrein op die manier te werk. Hij zegt: Ja, wij kennen precies het juiste pad. Wij weten precies wat er moet gaan gebeuren en nu gaan we dat eens precies en ideaal in elkaar zetten en men komt nooit tot een bereiken, omdat men weigert in te zien, dat het beter is de zéér beperkte en gebrekkige middelen te gebruiken, die er nu op het ogenblik ter beschikking staan, dan eerst de middelen te vervolmaken voordat men het doel nastreeft.

De mens van heden faalt voortdurend omdat hij meent, dat hij eerst een mens moet bekeren en hem dan pas moet leren hoe je goed moet leven. Terwijl het veel verstandiger is om hem zo goed mogelijk te leren leven, in de hoop dat de bekering dan vanzelf komt. En dat geldt juist voor u zelf, want neem me niet kwalijk, wanneer wij als missionarissen moeten uit trekken, komen we tot de conclusie, dat we zelf de grootste heidenen zijn. Want als het erom gaat, wie zondigt tegen hetgeen hij verkondigt, dan zijn we daar geloof ik allemaal heel erg sterk in. Natuurlijk de uitzonderingen hier aanwezig niet te na gesproken.

Maar wanneer wij dus fouten maken, wanneer wij misslagen doen, dan moeten we beseffen, dat dat op zichzelf niet belangrijk is; want het gaat niet om het uiterlijk der dingen, het gaat om de geest der dingen. En een grote stommitieit of een fout, met de beste bedoelingen gemaakt, zal in zich meer mogelijkheden ten goede hebben, dan het meest doctrinair goed, dat wij in ons zelf tot stand brengen.

Het is de spontaniteit, de levenskracht, de vitaliteit, het je zelf beleven en leven, dat een ontzettend grote invloed heeft. Daarom moeten we ook blijmoedig zijn. Niet zeggen: "O, wat is me vandaag weer gebeurd. O, wat hangt me morgen boven het hoofd." Nee, we moeten zeggen: "Dit zijn de toestanden van vandaag. Ik maak een fout of het gaat mis, maar ergens zit er iets goeds in. Wanneer ik deze fout, wanneer ik dit verkeerd gaan van de dingen gebruiken kan om iets goeds te bereiken, dan is het daardoor goed geworden." En wanneer u dat nu hoort, dan zegt u allemaal: "Tjonge tjonge, wat een sophisterij.", maar daarom kom ik nu met de cleansing factor, n.l. net iets wat we weer van de nieuwe wereldleraar hebben: "Een voorwerp ontleent zijn waarde niet aan zijn vorm, maar aan het gebruik, dat ervan wordt gemaakt. Zo is het met u en in u. Wie in zich de liefde draagt, kan soms zelfs de haat gebruiken om het goede tot stand te brengen. En zo wordt deze haat kostbaar als de liefde. Een mens, die dood en ongeluk ziet en daaruit het goede weet te vlechten, maakt daarvan dingen kostbaarder dan het leven. Ik zeg u, de weg die gij gaat, is de weg van uw wezen. Indien gij daarin de band erkent in al het zijnde en zo de waarheid beseft waaruit gij leeft, hebt gij uw doel vervuld en zult ge uw bestemming bereiken, en daarbij is niets voor niets gezegd.

Kijk vrienden, daar heeft u in een nutshell het probleem, dat wij vandaag aan de orde stellen. De vraag wat belangrijker is: Naar volmaaktheid te streven en weinig te bereiken of het goede te doen en zo niets bereiken? Dat is de hele vraag. U moet er voor u zelf een antwoord op geven. Ik het hier een vriend, gastspreker ook weer, die dit voor u zal toelichten op zijn manier, en wel in het bijzonder aan de hand van de nu bestaande verhoudingen op aarde, U

zult zeggen: Daar komen ze er alweer mee aandragen, maar het is heus belangrijk, en die naar ik hoop u duidelijk zal maken wat het verschil is eigenlijk tussen goed en kwaad in de ware betekenis, vanuit Uw kosmos gezien. Mag ik u een prettige en een gezegende Zondag toewensen?

o-o-o-o-o

Goedemorgen, vrienden.

In de werking der tijden en de kracht, die de aarde beroert, liggen voor de mensheid vele verwarringen, vele tegenstellingen, veel schijnbaar kwaad besloten. Wanneer wij het geheel bezien buiten de tijd, dan realiseren wij ons, dat veel schijnbaar onrecht, veel schijnbare wreedheid, veel ongelukken en ondergang noodzakelijk zijn om de noodzakelijke veranderingen op de wereld tot stand te brengen, om de mensheid op de juiste wijze te doen voortbestaan.

De mens zelf echter, kan dit binnen het kader van zijn tijd, niet beseffen. Daarom is het noodzakelijk, dat, juist gezien deze werkingen, de mens allereerst leert zijn oordeel omtrent dat wat goed en datgene wat kwaad kan zijn, juist te omschrijven, juist te definiëren. Nu stel ik: Goed is al datgene, waaruit het goede voortkomt. Kwaad is al datgene, waaruit het kwade voortkomt. Bewustwording en bereiking van het goddelijke, is het doel van alle geest, ook de geest levend in het menselijk voertuig. Dies is alles goed, wat deze bewustwording en elke bereiking op weg daartoe bevordert. Kwaad is slechts datgene, wat de bewustwording onmogelijk maakt, tegenhoudt, of kenbare resultaten der bewustwording vernietigt.

Wanneer in uw wereld vele onschuldigen lijden, dan is de mens geneigd om te zeggen, dat dit kwaad is. Maar, indien daaruit het bewustzijn van saamhorigheid geboren wordt, zo is het in feite goed. Vergeet niet, zij, die dit schijnbaar onrecht, deze wreedheid ondergaan, leven elders voort. Voor hen is er alleen een onderbreking geweest, een kort moment van schrik misschien, van lijden, maar ook van realisatie. Voor zeer vele anderen echter, is er een nieuw begrip uit voortgekomen van saamhorigheid, van naastenliefde, van onderling verplicht zijn, van meegevoel, van eenheid. Dan is zoiets goed, ongeacht het schijnbaar tegengestelde.

Wanneer wij echter iets brengen, dat schijnbaar goed is, wij geven de mens een nieuw aandeel in een grote welvaart, wij schenken hem kapitalen, zodat hij rijk is, wij vervullen zijn verlangens en begeerten en hij vergeet daardoor te streven, zo is dit wat de mensheid goed noemt, een zeer verwerpelijk kwaad, want niet alleen komt hierdoor zijn ware wezen, dat op strijden en bereiken gebaseerd is, in het gedrang, en gaat het misschien teloor of verliest het zijn kracht, maar bovendien staat zijn bewustwording in die periode praktisch stil.

Het is dus, zoals ge zult bemerken, niet mogelijk om het gangbaar menselijk oordeel uit te spreken over al wat in deze dagen gebeuren kan. Het is vaak beter, dat het schijnbare kwaad geschiedt en dat daaruit het uiteindelijk goede geboren wordt, dan dat uw voorstelling van een paradijs verwerkelijk wordt en gij niet verder zoudt komen in uw bereikingen, dan ge nu gevorderd; zijt.

Er zal in de wereld ongetwijfeld veel lijden zijn, toch is het percentage van de mensheid, dat daardoor getroffen wordt, in de komende dagen in verhouding zeer gering. Dat deze weinigen lijden, is noodzakelijk opdat velen verder zullen kunnen gaan met hun bewustwording. Het lijden is voor degenen, die het ondergaan zelve, een mogelijkheid tot verdergaan en tot bewustwording en a.h.w. een recht op bijzondere hulp. Zo is het ook voor hen goed.

Wordt dus niet verteerd door angsten en zelfverwijt. Er kan in deze dagen weinig geschieden, dat feitelijk negatief of kwaad is, tenzij ge het zelve maakt door uw denken, uw instelling, uw reactie. Stel ook niet: Nu moet ik leven, alsof ik meer zou zijn dan een mens. Gij kunt uw menselijke angst bedwingen misschien, maar haar teniet doen, kunt gij niet. Gij kunt uw menselijke honger een tijdlang bedwingen, maar vernietigen kunt ge haar niet. Gij kunt uw behoefte naar vreugd en gezelschap een lange tijd onderdrukken, maar ook die kunt ge niet vernietigen. Ge kunt uw dromen niet aan band en leggen, zelfs al kunt ge ze soms een tijdlang vergeten. Te kunt het werkelijk doel, het voor u belangrijkste in het leven, misschien tijdelijk vergeten voor een geestelijk doel, maar blijvend zult ge geen afstand van kunnen doen. Dit ligt in uw gevaarheid en uw lot als mens.

Stel dan niet, dat deze dingen kwaad zijn, want anders maakt ge ze tot kwaad voor u zelve. Stel dat deze dingen goed zijn, zo lang zij het mogelijk maken een groter begrip van de kosmos te krijgen.

Wanneer gij enkele mensen bijzonder lief hebt, kinderen b.v., familieleden, bloedverwanten, dan kan het lijken, dat ge tegenover anderen daarin tekort schiet. Maar indien ge deze liefde bewust beleeft en deze liefde ziet als het doel waarnaar ge streven kunt, wanneer het de verdere mensheid betreft, dan hebt ge het begrip van de juiste houding, die noodzakelijk is. Door te trachten deze zover mogelijk voor anderen eveneens te verwerklijken, bereikt ge dus in feite het goede. Wanneer ge rijkdommen najaagt en dit ligt in uw wezen, uw plaats in de maatschappij, dan lijkt het misschien dwaas om dit te doen, maar de middelen, die gij zo verwerft, kunt ge gebruiken om anderen te helpen beter zich zelf te zijn. Indien ge de rijkdom niet om zich zelve alleen begeert, kan zelfs uw schijnbaar gewetenloze jacht op geld, goed zijn.

Niet wat de wereld stelt, wat de mens oordeelt, bepaalt de waarde der dingen. Slechts hoe gij deze ziet en gebruikt. Wat voor geheel de wereld kwaad is, kan voor u goed zijn, indien ge daarin iets erkent, dat u ten goede voert. Nimmer mag verwacht worden, dat een daad of een toestand, de mens zelve onmiddellijk goed geeft. Zelfs de grootste goddelijke openbaring kan u niet verheffen, zij is voor u niet het goede, tenzij gij deze openbaring aanvaardt, verwerkt en volgens deze openbaring uw wezen beleeft. Het goede komt uit u zelve voort.

Deze dagen vol verwarring, met voortdurende toestanden, met zijn stakingen, zijn politieke conflicten, zijn oorlogsvrees, zijn natuurrampen en ongelukken uit menselijke bron, zijn voor u een tijd, waarin ge zelf zult beslissen of zij voor u goed is. Indien gij positief zijt en het beste voortbrengt uit deze dingen, u voortdurend laat bewegen tot het juiste handelen, het juiste denken daaruit, dan is alles, schijnbaar misschien slecht volgens menselijk denken, van onschatbare positieve waarde.

Zo besef uw eigen wezen, besef dat gij het zijt, die goed of kwaad schept uit dat wat is. Niets is in zich zelve goed of kwaad, het wordt het slechts door de wijze, waarop gij reageert. Schep daarom het goede in deze dagen, waar u de mogelijkheid zo rijkelijk wordt geboden en indien gij niet weet wat het goede is, vraag u af wat gij zelve gelooft; want uw innig en waar geloof, zal u dan tot maatstaf kunnen dienen. Een mens die gelooft in een God, die voor hem licht, kracht en leven is, zal ongetwijfeld stellen: "Goed is al wat mij nader brengt tot mijn God." Dan moet hij beseffen, dat God leeft in de kosmos en al wat ons intenser deel maakt van kosmos en wereld, ons tevens nader brengt tot onze Godheid.

Deze dingen heb ik zo eenvoudig mogelijk uitgedrukt. Ik kan u echter verzekeren, dat zij de kern zijn van de wijsheid, die gebruikt wordt om deze tijd voor de mensheid een tijd van bewustwording en openbaring te maken. De eenvoud, misschien de schijn van onbelangrijkheid, kan ook door u zelve goed of kwaad worden; indien gij beseft wat dit betekent, is het een van de belangrijkste punten en stellingen, die u gebracht kunnen worden. Indien ge de waarde niet beseft of verkeerdelijk wilt gebruiken, dan kan het zelfs voor u in geestelijke zin een dodelijk wapen zijn, maar zo is het met alle dingen. De dwaas sterft aan dat wat geschapen is ter verrukking. De wijze echter put uit de afzichtelijkheid van een hel krachten om het licht van de hemel te aanschouwen.

Ik hoop dat mijn woorden u, ter verduidelijking; van de huidige toestand, van dienst zijn geweest en dat ge uw oriëntatie in de wereld zult aanpassen aan de innerlijke noodzaken en behoeften, die deel zijn van uw wezen. Goede middag.

o-o-o-o-o

Goedemorgen, vrienden.

Ja, dat was nu een van de bazen van de stichting geestelijke centra in Aquarius, tenminste zoiets zouden ze er op aarde van gemaakt hebben. De S.V.S.G.S.E.V.A.P. Maar, per slot van rekening wie zal op een letter kijken? Wat belangrijker is, lijkt me zo, dat de goede man niet alleen een daverend gelijk heeft volgens mij (het is brutaal om te zeggen, dat hij gelijk heeft, hoor, Het is net als een jongen, die tegen de bovenmeester zegt: "Meester, je hebt die som goed uitgerekend."), maar ik geloof ook wel, dat hij het heeft gereduceerd tot verstaanbare termen. En dat wil zeggen, dat er voor mij geen noodzaak is om verder commentaar te geven. Nou vind ik dat jammer hoor, want ik geef graag commentaar. Ik heb

altijd het idee, dat als ik in deze tijd nog eens geboren word, dat ik radiocommentator word. Daar zit n.l. iets in wat me erg aantrekt. De schijnbaar voortdurend aanwezige noodzaak om heel lang en gewichtig te praten over niets. Ja, maar, daarvoor ben ik nu op het ogenblik niet hier. Ik moet over iets gaan praten en wel over het laatste onderwerp en dat mag u zelf stellen. Wie?

RUST

Rust. Rust is in vele gevallen de afwezigheid van iets. En toch zou je niet kunnen rusten, als niet alles wat deel is van jezelf op enigerlei wijze aanwezig is. Mogen wij misschien beginnen met te stellen, dat de ware rust gelegen is in het ontbreken van innerlijke strijdigheden?

Wanneer ik niet met mijzelf worstel en in strijd ben, wanneer ik niet voortdurend het leven aanval, dan kan er rust zijn. Dan kan het rumoer van de wereld me ook niet deren.

Hoe meer gespannen ik ben, hoe meer er in mij iets niet harmonisch is, hoe sneller mijn rust, wanneer ik ze benaderd heb, weer verstoord wordt door iets van buiten. Wanneer je in de stilte van de nacht (ik noem maar eens iets) een knetterfiets voorbij hoort komen, dan kan dat zijn of dit een oorverscheurend en oorverdovend lawaai is. Maar op de dag merk je dat niet. Is dat nu omdat het rustig is? Neen, als u waarlijk rustig zoudt zijn, dan zou u dit ontgaan.

Maar naarmate wij innerlijk disharmonisch zijn en buiten ons meer rust ontstaat, worden wij in feite meer prikkelbaar. Wij zoeken in die wereld buiten ons n.l. de weerkaatsing van onze eigen persoonlijkheid. Is er in ons een zekere spanning, disharmonie, onrust, dan proberen wij die dus buiten ons terug te vinden. En alles wat zich dan maar voordoet, gebruiken wij om die onrust te vergroten en gelijktijdig te verklaren. Daarom lijkt het mij verstandig, wanneer wij willen mediteren over rust, wij ook uitgaan van harmonie.

Harmonie, hoe moet je die uitdrukken? In geloofswaarden zou ik zeggen.

RUST

Als ik geboren ben in U, o God en in 't geboren zijn mij voel door U gedragen, wat kan mijn rust verstoren?

Wanneer ik kracht van eeuwigheid en vloed van tijd besef, dat in het jachten van de dagen mijn wezen toch tot eeuwigheid beroert, hoe kan nog iets bestaan, dat mij de rust verstoort, waar ik in onvree stil Uw vrede nog kan dragen?

Hoe kan 'k onvredig zijn, wanneer mijn wezen, bewust van al mijn wensen en de grenzen van de mogelijkheid, aanvaard heeft wat bestaat?

Wanneer het ik aanvaarden kan, wat 't ondergaat en moet beleven.

Wanneer 't vervuld heeft eigen behoefte aan streven en werken... hoe kan het dan nog zonder rust en zonder vrede zijn?

Rust... Wilt u weten wat rust is? Probeer dan eens stil te zijn. Probeer tevreden te zijn voor een kort ogenblik. Denk nu eens aan niets. Denk maar alleen aan een lichtende kracht. Stel je eens voor, dat rond je niets is, dan een nevel, iets van ijl gesponnen goud of maanlichtblauw. Een vlakke, waarin niets je kan beroeren en je wezen door de kracht a.h.w. verzadigd wordt.

Ontspan dan je zelf. Zorg dat je lichaam niets te vragen heeft. Zorg dat je geest niet overladen is met vraagstukken en problemen. Maar onderga alleen die sfeer.

Noem het een droom, een suggestie, een illusie. Wanneer je het voor een ogenblik kunt ondergaan, dan is er rust; dan is er meer vrede en rust rond je, dan je meent dat zou kunnen bestaan. Omdat rust op zichzelf, vrienden, een woord is, een woord dat wij gebruiken voor wat wij menen dat ontspanning is, terwijl het in feite een aanduiding is van onze innerlijke toestand. Een toestand zonder verzet, zonder redenen tot verzet. Een toestand waarin men niets vraagt en alles aanvaardt.

Het is soms moeilijk om rustig te zijn, en toch geloof ik, dat wanneer u een beroep doet op wat in u leeft, wanneer u een beroep doet op uw eigen wezen, u rust kunt vinden. Want, vrienden, de rust zelf dragen wij met ons mee.

Orde der Verdraagzamen

Er is een ogenblik, dat wij geen tijd meer hebben en geen mogelijkheid om méér te willen. Je wilt zo veel en je kunt zo weinig. Besef het en vergeet voor een ogenblik wat je nog wilt. Wees eens stil. Wees eens rustig in jezelf,

En als je misschien een beetje geestelijk denkt op jouw manier, probeer dan voor jezelf dat terug te vinden, wat ik hier voor mijzelf zou willen beschouwen als de essence van rust: God is in mij. God is met mij, God is rond mij. Wat kan er gebeuren.

Mijn wezen is eeuwig. En alles in de tijd gaat zo vlug voorbij. Als ik er niet aan denk, bestaat het eigenlijk niet eens. Waarom zou ik me nog ketenen aan die tijd en al die dingen? Ik kan rusten van mijn taak.

Het is tijd om te rusten. Wil ik ook van niets meer weten, ik wil niets meer kennen dan alleen dat ene: God in een eeuwigheid, waarin niets mij kan beroeren, waarin niets bestaat buiten dat licht dat de bron is en mijn wezen, dat zichzelf haast vergeet.

Rust, omdat niets belangrijk is.

Rust, omdat ik in niets faal.

Rust, omdat ik mijn bestemming zeker bereik.

Wanneer je zeker bent en je weet God rond je, vrienden, dan weet je ook wat rust is.

Rust is de manier, waarop je de wereld aanvaardt en die wereld in overeenstemming brengt met dat wat er van binnen leeft.

Ik geloof, dat ik daarmee over rust voldoende gezegd heb. Want rust is niet iets, waarover je veel moet praten. Het is iets, wat je moet kennen in jezelf. Een ijle nevel van goed en kracht, of zo'n maanlichtblauwe nevel, waaruit je krachten drinkt, terwijl niets iets betekent, God met je is en alles zekerlijk eens zijn vervulling zal vinden.

Meer is rust niet. Meer kan ik er niet over zeggen.

Ik hoop, dat als u de rust nog niet kent, u ze kunt vinden, want ze is de krachtbron voor alle streven en leven. En wanneer u ze wel kunt vinden, zou het wreed van mij zijn u nog langer terug te houden van die rust.

Dus, vrienden, de avond is ten einde. Ik heb getracht te zeggen, wat rust voor mij is en wat ik hoop, dat ze voor u zal zijn.